
Harašení zažila polovina studentů českých VŠ

Harašení zažila polovina studentů českých VŠ

PRÁVO

20.10.2009, rubrika: Titulní strana, strana: 1, autor: Petr Kotek

Čeští vysokoškoláci mají se sexuálním obtěžováním bohaté zkušenosti. Jen o tom často vůbec nevědí, dokud je někdo neseznámí s objektivní definicí harašení. Teď to udělali členové výzkumného týmu z Univerzity Karlovy (UK). Právu se podařilo získat předběžné výsledky jejich práce.

Podle nich téměř polovina (přesněji 48 %) dotázaných studentů měla ze studia na vysoké škole alespoň jednu zkušenost s odlišným zacházením proto, že jsou ženy či muži, přičemž 32 % hovoří o zkušenosti opakované.

Celých 54 % si alespoň jednou vyslechlo nevhodné až zesměšňující poznámky o mužích či ženách, jejich schopnostech, vzhledu, postavení atd. a 32 % sexuálně laděné příběhy nebo vtipy o sexu, včetně příběhů a vtipů o homosexuálním chování.

„Téma sexuálního obtěžování studujících ze strany vyučujících je ale v českém vysokoškolském prostředí tabu, alespoň pokud jde o předpisy a základní dokumenty předních univerzit,“ říká Petr Pavlík z Fakulty humanitních studií UK.

Učitel balil dívku na sborový zpěv

Obsáhlý výzkum obtěžujícího chování vyučujících vůči studujícím na vysokých školách probíhá už druhým rokem. Zabývá se nevhodným a explicitně obtěžujícím chováním, které má sexuální i šířeji genderově-stereotypní charakter. Dokončen má být v prosinci.

Tazatelé zaznamenali zkušenosti studentů, vůči kterým se pedagogičtí pracovníci nechovali jako učitelé, ale jako docela obyčejní mlsní kocouři.

Dívka, která je v průzkumu označena jako Klára, zažila nežádoucí pozornost pedagoga ve fakultním pěveckém sboru. Nejdřív ji požádal o telefonní číslo. Nato jí začal posílat informace o termínech zkoušek tělesa, později i dotazy, jak tráví víkend. Následovala pečlivě naaranžovaná „náhodná“ setkání ve škole a další pokusy navázat intimnější kontakt. Klára to otravovalo život několik měsíců. Nedokázala se už soustředit ani na učení.

Zároveň si ale netroufala pedagoga rázně odmítnout.

Učitel své snahy nakonec zanechal a Klára se snažila na všechno zapomenout. Že byla vlastně dlouhodobě vystavena sexuálnímu obtěžování, si uvědomila až při konfrontaci s otázkami výzkumníků.

„Pojem sexuální obtěžování má širokou škálu významů. Podle obvyklých definic i podle osobních vymezení respondentů do něj spadají projevy od zesměšňujících poznámek na ženy či muže, které vytvářejí nepříjemnou atmosféru, po otevřený sexuální nátlak,“ upozorňuje Irena Smetáčková z Pedagogické fakulty UK.

Vysokoškolákům chybějí informace

Studenti tedy spíš tuší, než doopravdy vědí, kdy je třeba se začít rázně bránit. Školy jim přitom nevycházejí příliš vstříc. Žádný speciální manuál pro podobné případy zatím nikde neexistuje. „Prolistoval jsem všechny základní předpisy a žádný z nich zmínku o sexuálním obtěžování neobsahuje,“ potvrdil na dotaz Práva prorektor Západočeské univerzity v Plzni (ZČU) Jan Horejc. Připouští také, že za patnáct let, co na škole působí, nezaregistroval, že by takové poučení bylo součástí informací pro přicházející studenty.

Na ZČU se každoročně vydává Průvodce prváka, který připravují studentské organizace. „Ani tam jsem informaci tohoto typu nikdy nezaregistroval,“ zdůrazňuje Horejc.

„Vnitřní předpisy školy tuto oblast neupravují, neboť je už řešena antidiskriminačním zákonem a zákoníkem práce,“ vzkázala za Vysokou školu chemicko-technologickou její mluvčí Ivanka Picková.

Jako při všech řešeních případných problémů z jiných oblastí podle ní studenti vědí, že se mohou obrátit jak na děkanáty jednotlivých fakult, proděkany pro pedagogiku, případně na studentskou komoru akademického senátu.

Pražská Vysoká škola ekonomická (VŠE) zase ústy své prorektorky Hany Machkové informovala, že v podobných případech mohou studenti využít kromě jiného služby Akademické psychologické poradny, kterou škola zřídila.

Objektem dobývání se stal i prorektor

Prorektor Českého vysokého učení technického František Vejražka je přesvědčen, že studenti jsou dospělí, a předpokládá, že si rady vědí. „Není mi známo, že by nějaký náš předpis upravoval takové případy,“ říká Vejražka.

„A jen tak mimochodem, před nějakým časem se mne snažila přimět k povolnosti studentka, ale rady jsem si věděl už proto, že považuji dobývání v obou směrech za docela normální, a je-li nejhůř, tak mám zkušenost, že to facka docela dobře vyřeší a výsledek je dlouhotrvající,“ dodává prorektor.